

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 12.4.2005
KOM(2005) 139 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

DESÁTÉ VÝROČÍ EVROPSKO-STŘEDOMOŘSKÉHO PARTNERSTVÍ:

Pracovní program pro řešení problémů příštích pěti let

{SEK(2005) 482
SEK(2005) 483 }

1. ÚVOD: EU PLNĚ PODPORUJE EVROPSKO-STŘEDOMOŘSKÉ PARTNERSTVÍ

Zasedání ministrů zahraničních věcí EU a Středomoří v Barceloně ve dnech 27. – 28. listopadu 1995 znamenalo obrat ve vztazích mezi Evropskou unií a jejími sousedy na jižním a východním pobřeží Středozemního moře. Zrodilo se partnerství, které je komplexní svým geografickým záběrem i oblastním rozsahem a které svými politickými, hospodářskými a sociálními ambicemi hledí vpřed.

Barcelonský proces vybudoval silné **partnerství** na základě **společné odpovědnosti**, dialogu a spolupráce. Úspěšně vytvořil dlouhodobé politické a institucionální vazby mezi Evropou a středomořskými partnery a zapojil středomořské partnery do procesu reforem. Ještě důležitější je, že motorem tohoto partnerství je společná politická vůle ke společnému budování prostoru dialogu, míru, bezpečnosti a všeobecné prosperity. Pro EU partnerství také znamená posílení historicky a strategicky silných vazeb a pevných vztahů se středomořskými partnery.

V dnešním, stále více se globalizujícím světě zůstává EU hlavním partnerem středomořských zemí v obchodu se zbožím i službami. Více než 50 % obchodu realizuje region s EU, přičemž pro některé země představuje EU cíl pro více než 70 % vývozu. Evropa je největší přímý zahraniční investor (36 % všech přímých zahraničních investic) a EU je největším poskytovatelem finanční pomoci a financování regionu s téměř 3 miliardami eur v úvěrech a grantech ročně. EU je také největším zdrojem cestovního ruchu a prvním cílem přistěhovalců.

Mezi EU a středomořskými partnery byly uzavřeny dohody o přidružení[1], ale proces budování skutečného regionálního trhu i nadále čelí překážkám, především z důvodu pomalé integrace mezi samotnými středomořskými zeměmi. Přetrvávající fragmentace trhů jižního Středomoří stojí v cestě významným investicím z domova i zahraničí. Obchod v rámci regionu jižního Středomoří, který tvoří méně než 15 % celkového obchodu, je nejnižší na světě mezi všemi regiony podobné velikosti. I přesto tedy, že EU je nejvýznamnějším partnerem regionu, nebyl zatím využit celý potenciál partnerství.

Regionální rozměr partnerství byl v roce 2003 významně posílen vytvořením FEMIP (evropsko-středomořská investiční facilita pro Středomoří v rámci Evropské investiční banky); v roce 2004 vytvořením parlamentního shromáždění EU-Středomoří sestaveného v roce 2005 na základě rozhodnutí přijatého ministry v roce 2004, ustavením nadace Anny Lindhové pro dialog mezi kulturami v Alexandrii; a v roce 2004 podepsáním Agadirské dohody[2].

Konference k 10. výročí nabízí příležitost k inventuře dosavadních výsledků barcelonského procesu a k identifikaci překážek dalšího pokroku i nových způsobů možného řešení některých obtížnějších otázek s cílem zajistit dosažení našich společných cílů.

---

[1] Existují platné dohody s Marokem, Tuniskem, Egyptem, Jordánskem, Izraelem, palestinskou samosprávou a Libanonem. Dohoda s Alžírskem byla podepsána a očekává se její ratifikace. Dohoda se Sýrií byla parafována.

[2] Agadirskou dohodu o oblasti volného obchodu jih-jih uzavřelo Maroko, Tunisko, Egypt a Jordánsko.

Bude to také příležitost prozkoumat, jak může evropská politika sousedství (EPS), prostřednictvím akčních plánů dohodnutých s partnerskými zeměmi, spolu s barcelonským procesem přinést kvalitativní změnu evropsko-středomořských vztahů. Jedním z hlavních cílů EPS je podporovat a prosazovat domácí reformy. Dvoustranné akční plány tedy stanovily ambiciózní program sbližování právních předpisů s EU. Tak se budou EPS a barcelonský proces doplňovat a vzájemně posilovat.

Evropská politika sousedství nabízí partnerům možnost proniknout na vnitřní trh EU a šanci podílet se na programech a politikách EU (na základě splnění schválených priorit odrážejících sdílené hodnoty a cíle politik). Napomáhá však i posilovat spolupráci mezi zeměmi v barcelonském procesu a dále podporovat regionální i subregionální spolupráci. Evropský nástroj sousedství a partnerství (ENSP) navíc ke stávající dvoustranné a regionální spolupráci zajistí finanční podporu pro přeshraniční a nadnárodní spolupráci.

I když Barcelonská deklarace a její obecný přístup zůstávají i nadále v platnosti, není žádný důvod pro přehnanou spokojenost. Zprávy o lidském rozvoji v arabských zemích vydané Rozvojovým programem OSN, deklarace ze Sanáa a Alexandrie i summit Arabské ligy v Tunisu v roce 2004 zdůraznily nutnost pokroku v oblastech jako jsou politická a hospodářská reforma a práva a vzdělání žen, pokud nemá region i nadále zaostávat. Plnění řady cílů obsažených v Barcelonské deklaraci probíhá jen pomalu, zčásti protože se v některých okamžicích nezdálo, že by partneři byli zcela oddáni realizaci zásad, s nimiž souhlasili, a zčásti kvůli obtížím způsobeným pokračujícími konflikty v regionu, a také protože hledání konsenzu někdy působilo jako brzda pro ty, kdo chtěli pokročit kupředu rychleji. Dále, procesy jako je zrychlující se globalizace a vzájemná politická a hospodářská závislost mezi státy vyžadují nové společné posouzení partnerství. V hospodářské oblasti byl zásadní pokrok v úrovni hospodářského bohatství vytvářeného hospodářskou integrací znemožněn nedostatkem rozhodnosti při provádění hospodářských reforem a řešení problémů liberalizace ekonomiky. Je nezbytné zdvojnásobit úsilí o zmenšení rozdílu mezi bohatstvím severu a jihu. Příloha tohoto sdělení obsahuje podrobnou analýzu úspěchů a nedostatků barcelonského procesu od jeho počátku v roce 1995 ve všech třech kapitolách (politické, hospodářské a sociální) partnerství. Je třeba zdůraznit, že se sdělení soustředí na návrhy na posílení a prohloubení partnerství v budoucnosti. Seznam návrhů není vyčerpávající a je zamýšlen jako doplněk různých v současnosti probíhajících iniciativ a programů.

V průběhu roku 2005 se ministři zahraničních věcí partnerství sejdou v Lucemburku ve dnech 30. – 31. května („Barcelona VII“) a koncem listopadu se v Barceloně uskuteční mimořádná konference. Toto sdělení má sloužit jako příprava na obě zasedání. Jeho součástí jsou návrhy na dosažení konkrétního pokroku v některých oblastech, které jsou rozhodující pro budoucnost regionu a vztahy EU s jejími středomořskými partnery. Jakmile budou schváleny, pomohou tyto iniciativy reagovat na některé specifické krátkodobé a střednědobé výzvy, které její partnery čekají v příštích pěti letech:

(1) Lidská práva a demokracie

Cílem je pokročit v politických reformách na cestě k lidským právům, demokracii, míru a bezpečnosti a rozhodněji se zapojit do procesu posilování správy věcí veřejných a participační demokracie.

(2) Udržitelný hospodářský růst a reforma

Modernizace ekonomik evropsko-středomořských partnerů je nezbytná k tomu, aby dokázali využít příležitostí nabízených globalizací a volným obchodem s Evropou. Prohloubení hospodářské integrace mezi EU a zeměmi Středomoří je – spolu s regionální integrací jih-jih – jedním z nejdůležitějších cílů pro následující roky. Dosáhnout jej lze liberalizací obchodu a služeb, zvýšením investic a sbližováním právních předpisů. Vedle toho bude pro zdravé makroekonomické prostředí nezbytné pokračovat ve strukturních reformách, aby se odstranily překážky pro růst, investice a tvorbu pracovních míst. Hospodářský přínos pro region v podobě zaměstnanosti a růstu pomůže středomořským partnerským zemím vytvořit 5 milionů pracovních míst ročně, která jsou třeba pro nabídnutí lepších ekonomických vyhlídek osobám nově vstupujícím na trhy práce, a zároveň dále usilovat o udržitelný rozvoj.

(3) Vzdělání

Klíčem k sociálnímu a lidskému rozvoji středomořských partnerů je zvyšovat kvalitu vzdělání a zajistit vzdělání pro všechny. Jedna třetina obyvatel středomořských zemí je mladší 15 let. Politiky vzdělání i osvojování a šíření znalostí jsou zásadní faktory udržitelného na budoucnost zaměřeného lidského rozvoje v regionu.

Diskuse by se však neměly omezovat jen na uvedené oblasti, takže iniciativy navrhované v tomto sdělení zahrnují i návrhy v oblastech jako jsou sociální reformy, migrace, zbraně hromadného ničení a opatření proti terorismu, jejichž cílem je též reagovat na výzvy následujících pěti let.

Tento pracovní program by měl být vypracován prostřednictvím institucionálního rámce barcelonského procesu a politiky sousedství a zejména prostřednictvím jejího klíčového nástroje, národních akčních plánů. Časový plán pracovního programu je stručně popsán ve 3. oddílu tohoto sdělení. Bude nutné významně posílit finanční zdroje v rámci výhledů pro období 2007-2013, přičemž Komise již předložila návrhy na nový Evropský nástroj sousedství a partnerství.

Několik po sobě následujících zasedání ministrů podtrhlo nezbytnost **zvýšené viditelnosti** partnerství jak v EU, tak v partnerských zemích. Desáté výročí a oslava roku 2005 jako Roku Středomoří nabízí významnou příležitost k řešení této situace pomocí podpory strategie osvětových aktivit a akcí.

Zvyšování viditelnosti vyžaduje vypracování celé řady společně schválených, jasných a konzistentních sdělení určených obyčejným mužům a ženám, která by byla šířena pomocí co nejúčinnějších sdělovacích prostředků. Hromadné sdělovací prostředky by měly v tomto snažení hrát klíčovou roli.

Komise již partnerům představila podrobný seznam informačních a komunikačních akcí plánovaných na regionální a národní úrovni. Patří mezi ně programy satelitní

televize na regionální úrovni, dvoustranné aktivity s národními televizními a rozhlasovými sítěmi, iniciativy s národním a regionálním tiskem, proaktivní organizování akcí, výměnné příležitosti pro novináře a cílené aktivity zaměřené na občanskou společnost a mládež. V této souvislosti je také nutné podnítit boj proti rasistickému audiovizuálnímu obsahu.

Ministři zahraničních věcí se při posledním zasedání v Haagu shodli na tom, že účinná komunikace závisí na konvergenci zpráv předávaných všemi partnery. Komise naléhá na partnery, aby za tímto účelem zmobilizovali vládní i nevládní kruhy.

2. PRACOVNÍ PROGRAM NA PŘÍŠTÍCH 5 LET

2.1. Prosazování lidských práv a demokracie

Pokrok politických reforem zaměřených na lidská práva a demokracii je klíčem k zajištění udržitelné bezpečnosti a stability. Na základě sdělení Komise z května 2003[3] o lidských právech a demokratizaci je na spolupráci v těchto oblastech kladen větší důraz. Partnerské země jsou vyzývány k tomu, aby zvážily jak dosáhnout tohoto cíle zahrnujícího tvorbu politik na podporu rovnoprávnosti mužů a žen, základních a sociálních práv, zapojení sociálních partnerů a občanské společnosti a podpory rozvoje občanské společnosti. V tomto ohledu je důležité se snažit o společné vnímání výzev demokratizace, včetně role demokratických islámských politických hnutí v národní politice. Konference, která se v lednu 2004 uskutečnila v Sanáa, se ukázala být konstruktivní akcí s dobrou publicitou a 800 účastníky z řad občanské společnosti, vlád a mezinárodních organizací arabského světa. Deklarace konference se usnesla na 10 bodech včetně ochrany lidských práv, zrovnoprávnění žen, posílení demokracie, pluralismu a nezávislého soudnictví. O některých z těchto závěrů by bylo prospěšné diskutovat v rámci evropsko-středomořského partnerství. Zpráva o lidském rozvoji v arabských zemích Rozvojového programu OSN (vydaná 5. dubna 2005) s názvem „Směrem ke svobodě v arabském světě“ nedávno nabídla podrobné hodnocení nedostatku svobody a řádné správy věcí veřejných a zaměřila se na stav svobod a ekonomických a sociálních práv v arabských zemích i na to, do jaké míry jsou uplatňovány v praxi.

V souladu se sdělením Komise z května 2003 navrhuje Komise uskutečnit v roce 2006 evropsko-středomořskou konferenci organizovanou na subregionální úrovni a zaměřenou na lidská práva a demokratizaci. Konference by měla být kontaktním místem i příležitostí dále posunout regionální úsilí s cílem oživit demokracii a pluralismus, propagovat společné úsilí v rámci politiky sousedství, umožnit výměnu osvědčených postupů a podnítit zapojení arabské občanské společnosti. Akce posilující občanskou informovanost a vzdělávání o lidských právech budou podporovány na regionální i národní úrovni. Konference by měla přinést konkrétní plány pro budoucnost, které by byly uskutečnitelné za pomoci politiky sousedství a finančních nástrojů.

[3] Posílení akcí EU v oblasti lidských práv a demokratizace se středomořskými partnery (KOM(2003)294).

Na základě svých aktivit v oblasti lidských práv a demokratizace **předloží Komise návrh na zřízení nástroje pro demokracii, který by sloužil k propagaci, podpoře a odměňování těch partnerů, kteří prokáží jasnou oddanost společným hodnotám a schváleným prioritám politických reforem. Tento nástroj, který by patřil pod Evropský nástroj sousedství a partnerství (ENSP) by přesahoval rámec konkrétní podpory, kterou lze mobilizovat na základě regionálních nebo národních akčních plánů. Nástroj by měl vstoupit v platnost v roce 2007** a umožnit další zavádění řádné správy věcí veřejných do praxe, podporu a respektování lidských práv a demokratických zásad.

2.2. Pomoc při vytváření pracovních míst a udržitelného hospodářského růstu prostřednictvím liberalizace obchodu a regionální integrace

Přezkoumání barcelonského procesu ukázalo, že partnerství bylo velmi úspěšné, co se týče splnění cíle volného obchodu s průmyslovým zbožím mezi EU a jednotlivými středomořskými partnery. Partneři nyní musí přijmout nezbytná opatření, aby se rozšířila působnost této klíčové oblasti volného obchodu pomocí prohloubení liberalizace obchodu se zemědělskými a rybářskými produkty a dalšího otevírání trhů pro nové oblasti jako jsou služby a svobodné usazování. Odhaduje se, že dvě třetiny celkové přidané hodnoty tvoří odvětví služeb a zemědělství. S ohledem na všeobecný cíl vytvořit skutečně regionální trh, který povzbudí investice a růst na jihu a sníží rozdíl mezi bohatstvím Evropy a jejích sousedů, je situace o něco složitější. Vzhledem k vysokým mírám růstu počtu obyvatel ve Středomoří musí být v příštích pěti letech pro partnerství prioritou nastartovat novou dynamiku integrace trhů, aby se zajistilo zvýšení investic, vyšší míra růstu a tvorba pracovních míst. Jak je toho možné dosáhnout, je uvedeno níže.

a) Liberalizace obchodu se službami a usazování na regionálníma dobrovolném základě

Liberalizace obchodu se službami a usazování je cílem, který upravují dohody o přidružení se všemi partnery EU ve Středomoří. Jedná se o klíčovou prioritu pro vznik skutečné oblasti volného obchodu okolo Středozemního moře, která jde nad rámec volného oběhu zboží. Mohl by se z ní stát silný politický nástroj obchodem poháněného růstu ve středomořském regionu s vedlejšími příznivými dopady na další oblasti hospodářství.

Služby tvoří asi 60 % HDP středomořských zemí. Studie Světové banky ukazují, že liberalizace obchodu se službami přináší podstatné zvýšení blahobytu (podle některých odhadů až třikrát vyšší přínos než lze očekávat od liberalizace obchodu se zbožím). Jelikož liberalizace služeb vyžaduje komplexní domácí reformy, přispívá též k přizpůsobení a reformě domácí ekonomiky.

Zahraniční investice do regionu jsou stále nedostatečné, což je vnímáno jako jeden z největších nedostatků hospodářského partnerství. Za účelem řešení tohoto naléhavého problému by měli partneři ze Středomoří usnadnit usazování ve svém regionu. To by se nemělo omezit na zlepšení právního prostředí pro zahraniční a domácí investice – kde již bylo dosaženo pokroku – ale mělo by to zahrnovat i posouzení širšího institucionálního prostředí, aby se odstranily zbývající slabiny jako jsou mimo jiné transakční náklady, bezpečnost a vymahatelnost smluv a slabá ochrana práv duševního vlastnictví.

Rozvojem obchodu a investic mezi EU a jejími partnery ze Středomoří přispěje liberalizace obchodu se službami a usazování k odstranění rozdílů mezi severem a jihem partnerství. Tento liberalizační proces by měl být doplněn o výrazný prvek sbližování právních předpisů mezi pravidly jednotného trhu EU a pravidly v partnerských zemích.

Na základě výše uvedeného musí být EU připravena přizvat své středomořské partnery k otevření nové kapitoly integrace zapojením do vyjednávání nikoliv na základě tradičního modelu („centrum a paprsky“), který byl využíván od roku 1995, ale spíše způsobem, který by spojil obchodní integraci sever-jih a jih-jih. Je nutné jasně vymezit a plně respektovat zásadu dobrovolné účasti. Součástí tohoto nového přístupu by bylo zahájení vyjednávání na regionálním základě se zeměmi, které si to přejí.

Tento přístup je totožný s přístupem rámcového protokolu o službách, který byl přijat ministry obchodu v Istanbulu v červenci 2004 a který poslouží jako vzor při nadcházejících vyjednáváních. Zúčastněné země budou pokračovat ve dvoustranných jednáních mezi sebou, avšak výsledky těchto jednání budou spojeny a rozšířeny i na ostatní země na základě zásady nediskriminace zakotvené v tzv. „regionální doložce nejvyšších výhod“. Tato doložka zajistí všem středomořským partnerům záruku toho, že se jim dostane té nejlepší nabídky učiněné ze strany EU v libovolném odvětví libovolné zemi. Výměnou za to zúčastněné země si navzájem otevřou svá odvětví a otevřou je i EU.

EU a země Středomoří by proto měly souhlasit s vyjednáváním o liberalizaci a integraci obchodu se službami a usazování v souladu se závazky učiněnými na regionální úrovni a v akčních plánech sousedství. Vyjednávání bude otevřené všem středomořským partnerům ochotným uzavřít takovou regionální dohodu (s výjimkou Turecka kvůli jeho statutu kandidátské země). Komise předloží Radě návrh obecných zásad vyjednávání s cílem zahájit vyjednávání s partnerskými zeměmi během druhé poloviny roku 2005. Partneři by měli souhlasit s uzavřením vyjednávání o liberalizaci obchodu se službami a usazování se silným regionálním rozměrem tak, aby bylo možné sladit tento proces s cílem oblasti volného obchodu do roku 2010.

Cílem tohoto úsilí by mělo být spojit sociální rozvoj s rozvojem hospodářským. Aby se zaručilo respektování základních sociálních a hospodářských práv, mělo by v tomto ohledu být významným příspěvkem probíhající posuzování vlivů oblasti volného obchodu na udržitelný rozvoj, přičemž doporučení z něj plynoucí napomohou směřování budoucí politiky.

b) Liberalizace obchodu a spolupráce v oblasti zemědělských a rybářských produktů

Na základě práce vykonané během zasedání vyšších úředníků zodpovědných za oblast zemědělství **je nezbytné schválit plán pro liberalizaci obchodu se zemědělskými a zpracovanými zemědělskými produkty a produkty rybolovu s regionálním mandátem, který by umožnil vysokou míru liberalizace s velmi omezeným počtem výjimek i harmonogram provádění** v souladu s ustanoveními a cíli dohod o přidružení**.** Tato ustanovení by byla doplněna o závazek zahájit **program regionální spolupráce na rozvoj venkova** a optimalizace kvalitní

produkce od roku 2007 v souladu s cíli politiky sousedství. Následně po očekávaných výsledcích květnové evropsko-středomořské konference v Lucemburku předloží Komise návrh obecných zásad pro vyjednávání o liberalizaci obchodu v zemědělství a rybolovu ke schválení Radě s cílem zahájit vyjednávání ve druhé polovině roku 2005. **Vyjednávání by měla být do roka uzavřena, aby se liberalizace obchodu v zemědělství a rybolovu sladila s cíli oblasti volného obchodu do roku 2010.**

c) Zajištění sbližování technických právních předpisů s cílem usnadnit obchod

Sbližování technických právních předpisů v oblasti norem a posuzování shody představuje významný potenciál, co se týče vytváření obchodu, přitahování investic a nakonec i integrace ekonomik. Cílem je podpořit obchod skrze sladění norem a technických požadavků, což povede ke snížení nákladů souvisejících s duplicitními zkouškami a certifikací, a tudíž usnadní přístup na trh. Práce na harmonizaci ekonomických právních předpisů již byla zahájena na základě pracovního programu přijatého na zasedání ministrů obchodu EU a Středomoří v Palermu (červenec 2003) a vedle toho byly podniknuty některé důležité kroky směrem k výsledné harmonizaci a/nebo vzájemnému uznávání obchodních norem napříč evropsko-středomořským regionem. Spolu s jednotlivými partnery byly určeny především legislativní priority pro účely sladění. Další pokrok tímto směrem předpokládá společnou práci v rámci evropské politiky sousedství na skutečném slaďování a zlepšování právních předpisů a infrastruktury podpořené nezbytnou pomocí. Po dokončení slaďování a zavedení rovnocenných právních předpisů bude možné přistoupit k vyjednání dohod o posuzování shody a akceptaci průmyslových výrobků (ACAA) ve všech možných případech, což bude znamenat vznik regulačních „obchodních koridorů“ ve prospěchu hospodářské integrace a růstu.

d) Hospodářská integrace jih-jih

Evropsko-středomořský proces není jen o budování preferenčních a recipročních obchodních vztahů mezi EU a jednotlivými zeměmi Středomoří. Nedílnou součástí barcelonského procesu je i posilování obchodních vazeb mezi samotnými středomořskými zeměmi. Jen tak může regionální oblast volného obchodu předpokládaná Barcelonskou deklarací nabýt svůj úplný charakter. Rozšiřování obchodních vazeb jih-jih v regionu je pro středomořské země otázkou životního hospodářského zájmu. Studie ukazují na významný, avšak zatím nevyužitý hospodářský přínos s ohledem na potenciální zahraniční investice v souvislosti s otevíráním obchodu mezi středomořskými zeměmi (obchod jih-jih). Tento přínos by byl zvlášť výrazný, co se týče ekonomické různorodosti a zaměstnanosti, což jsou pro region dvě z největších výzev. Regionální integrace jih-jih je spolu s pevnějšími vazbami mezi severem a jihem klíčem ke vzniku dynamických a různorodých ekonomik ve středomořských zemích. Jedním z posledních kroků bylo v únoru 2004 podepsání Agadirské dohody o volném obchodu mezi Egyptem, Jordánskem, Marokem a Tuniskem. V roce 2004 byly uzavřeny i další dohody o volném obchodu, konkrétně mezi Tureckem a Marokem, Tureckem a Tuniskem, Tureckem a palestinskou samosprávou, které všechny svědčí o pokroku v regionální integraci ve středomořském regionu.

Aby však bylo možné dosáhnout cíle vyspělé evropsko-středomořské oblasti volného obchodu v dohodnutém termínu do roku 2010, bude nezbytné uzavřít celou řadu dalších dohod a stávající dohody povýšit na skutečné dohody o volném obchodu.

Země Středomoří proto musí urychlit uzavírání skutečných dohod o volném obchodu mezi sebou, aby bylo možné do roku 2010 splnit cíl široké evropsko-středomořské oblasti volného obchodu, která je v současnosti předmětem posuzování vlivů na udržitelný rozvoj.

Mimoto uvedené dohody o volném obchodu umožní i provedení celoevropsko-středomořské kumulace původu. Systém kumulace původu v podstatě předpokládá existenci preferenčních vztahů mezi zúčastněnými partnery (preferenční pravidla původu jsou již z definice svázána s preferenčním uspořádáním). Předpokládá se, že celoevropsko-středomořská kumulace původu přinese hospodářským subjektům podstatné výhody, zejména lepší dostupnost preferencí a širší nabídku zdrojů pro průmysl.

S ohledem na liberalizaci obchodu se službami a usazování zajistí regionální přístup, tak jak byl začleněn do zásady doložky nejvyšších výhod rámcového protokolu o obchodu se službami, silnou integraci jih-jih.

Je nezbytné schválit harmonogram pro vytvoření oblasti volného obchodu do roku 2010 zahrnující volný obchod se službami, svobodu usazování a liberalizaci zemědělských a rybářských produktů stavějící na základě dvoustranných a regionálních dohod o volném obchodu, včetně agadirské dohody, stejně jako na celoevropsko-středomořském protokolu o původu.

e) Zdravé makroekonomické prostředí

Zdravé makroekonomické prostředí založené na vhodných fiskálních a měnových politikách je nezbytné udržovat a doplňovat o strukturní reformy zaměřené na odstraňování překážek růstu, investic a tvorby pracovních míst. Zvláštní pozornost je nutné v této souvislosti věnovat vytvoření příznivého obchodního prostředí, zlepšení řízení a novému vymezení role státu v ekonomice. V této souvislosti se partneři ze Středomoří vyzývají, aby plně využili ekonomické dialogy stanovené v dohodě o přidružení k tomu, aby upevnili pokrok na cestě k makroekonomické stabilizaci a politikám růstu tak, jak to naznačily akční plány evropské politiky sousedství. **Těmito otázkami se bude zabývat zasedání ministrů, která se uskuteční v červnu 2005 v Rabatu.**

f) Evropsko-středomořská rozvojová banka

Partneři ze Středomoří v nedávné době zdůraznili důležitost vytvoření *evropsko-středomořské rozvojové banky*. V této souvislosti je důležité uvést, že EIB učinila významný pokrok prostřednictvím facility pro evropsko-středomořské investice a partnerství (FEMIP), z níž jsou nyní středomořským partnerům poskytovány půjčky ve výši 2 miliard eur ročně. Je nutné posoudit pokrok, kterého bylo dosaženo prostřednictvím FEMIP při podpoře aktivit soukromého sektoru. Rada ECOFIN v listopadu 2003 souhlasila s přezkumem mandátu FEMIP před koncem roku 2006. **Možnost založení evropsko-středomořské rozvojové banky je třeba znovu pečlivě zvážit ve světle zkušeností s FEMIP, zkušeností z předchozího posuzování této myšlenky a s ohledem na všeobecné posouzení externích mandátů EIB. Komise v tomto ohledu předloží hodnocení v roce 2006 po projednání s EIB.**

g) Doprava

Rozvoj evropsko-středomořské dopravní sítě založené na dobrém dopravním propojení (mezi EU a středomořskými partnery i mezi středomořskými partnery samotnými) a na společných dopravních cílích je klíčovým předpokladem pro to, aby oblast volného obchodu fungovala efektivně. Nezbytná reforma právních předpisů a otevření trhů musí být dále doprovázeny podstatnými investicemi do infrastruktury. Významné zdroje pro investice jsou k dispozici v rámci FEMIP. **Zasedání evropsko-středomořských ministrů dopravy v roce 2005 za účasti EIB by měla podpořit regionální síť dopravní infrastruktury prostřednictvím seznamu prioritních projektů a také přijmout soubor doporučení s cílem posílit evropsko-středomořskou spolupráci v dopravě a reformu odvětví dopravy v partnerských středomořských zemích.**

h) Energetika

Postupné budování evropsko-středomořského energetického trhu hraje ústřední roli při plnění cílů Barcelonské deklarace a v celkovém hospodářském a sociálním rozvoji regionu. Za účelem rozvoje takového trhu probíhají významné subregionální projekty, jako například postupná integrace trhů s elektrickou energií zemí Maghrebu s trhem s elektrickou energií v EU, integrace trhů s plynem v regionu Mashreq, energetické projekty ve společném zájmu Izraele a palestinské samosprávy a výstavba arabského plynovodu a plynovodu Medgaz.

V roce 2006 by mělo proběhnout zasedání evropsko-středomořských ministrů odpovědných za energetiku s cílem pokročit v subregionální integraci energetických trhů a infrastruktury.

i) Životní prostředí a udržitelný rozvoj

Desáté výročí evropsko-středomořského partnerství je vhodnou chvílí pro zahájení významné, vysoce sledované a ambiciózní iniciativy zaměřené na zlepšení životní úrovně průměrného občana odstraněním znečištění Středozemního moře do roku 2020. Cílem by mělo být vypořádat se se všemi hlavními zdroji znečištění včetně průmyslových emisí, komunálního odpadu a zejména městských odpadních vod. Tato iniciativa by zlepšila vyhlídky pro rozvoj cestovního ruchu, přispěla k zastavení úbytku místních rybolovných zdrojů a také zajistila nezávadnou pitnou vodu pro miliony občanů.

Jasná politická podpora i podstatné finanční investice jsou nezbytné pro zajištění potřebného zvyšování kapacit a podpory na místní úrovni (včetně podpory udržitelné správy měst a mobilizace místních činitelů), pro přenos osvědčených postupů (i v integrované správě pobřežních oblastí) a také pro významné investice do environmentální infrastruktury. S jasným závazkem soustředit finanční pomoc na plnění tohoto cíle by měla být jeho realizace proveditelná.

Komise navrhuje schválit spolu se středomořskými partnery přesný harmonogram přijímání opatření vedoucích k důkladnému odstranění znečištění Středozemního moře do roku 2020. Harmonogram by měl být schválen v roce 2006.

2.3. Příspěvek k lepšímu vzdělání pro všechny

a) Vzdělání a odborná příprava

Zprávy o lidském rozvoji v arabských zemích zdůraznily nezbytnost zásadního zlepšení v oblasti *vzdělání*. Na tuto otázku naposledy upozornilo Fórum pro budoucnost, zasedání ministrů, které se uskutečnilo 11. prosince 2004 v Rabatu. Vzdělání a odborná příprava budou rovněž předmětem Fóra pro budoucnost za účasti ministrů školství, které se má uskutečnit v květnu 2005 v Jordánsku.

Komise potvrdila prvořadou důležitost rozvoje lidských zdrojů pro hospodářský i sociální rozvoj středomořských zemí. Za tímto účelem má Komise k dispozici 704 milionů eur v probíhajících podpůrných programech v oblasti *vzdělání a odborné přípravy* v partnerských zemích Středomoří v rámci stávajícího programu MEDA na období 2000-2006.

Aby se partneři ze Středomoří mohli podílet na znalostní společnosti a těžit z ní, je nutná dohoda o navýšení zdrojů určených na programy v oblasti vzdělání a odborné přípravy na základě partnerského přístupu a zaměření se na prosazování a podporu individualizovaných reforem, které dané země potřebují. To by mělo vést k podstatnému navýšení procentuálního podílu financování EU určeného pro tato odvětví. **Komise navrhuje zahájení dialogu s partnerskými zeměmi a členskými státy s cílem zásadně zvýšit dvoustrannou spolupráci v odvětví vzdělání a odborné přípravy. Cílem by bylo alespoň o 50 % zvýšit podíl finanční spolupráce určené na vzdělání od roku 2007 současně s obnoveným úsilím národních vlád investovat do tohoto odvětví.**

Rozměr těchto výzev vyžaduje nejen zvýšení financování EU, ale také větší a lepší koordinaci a zapojení dalších dárců, jako například EIB, Světové banky a Rozvojového programu OSN. Klíčovou součástí by měl být také závazek samotných středomořských partnerů, že věnují podstatnou část státních výdajů na vzdělání a vymýcení negramotnosti a dále že přijmou opatření na zlepšení účinnosti těchto výdajů.

Směrodatnou zásadou strategie EU je odpovědná role partnerského řízení a nutnost zajištění vyváženého přístupu, což je záruka dlouhodobé udržitelnosti reforem. Komise bude i nadále podporovat zásadu rovnosti, která zahrnuje zvláštní důraz na znevýhodněné skupiny a místní obyvatelstvo: negramotné obyvatelstvo, studentky a obyvatelstvo venkovských a příměstských oblastí. Komise bude také podporovat úsilí o modernizaci systémů informačních a komunikačních technologií a rozšíření přístupu k nim, což bude jednou z otázek, na které se zaměří zasedání evropsko-středomořských ministrů o informační společnosti, které se má uskutečnit v dubnu v Irsku.

Cílem partnerství by mělo být posílit kvalitu, význam a konzistenci vzdělání a odborné přípravy v souvislosti se sociálními a hospodářskými potřebami regionu stejně jako zvýšit dostupnost a míru retence zejména mezi obyvatelstvem, jemuž hrozí vyloučení. **V souladu s rozvojovými cíli tisíciletí a prostřednictvím smíšené podpory různých politik by se EU a partnerské země měly zaměřit na splnění následujících tří klíčových cílů do roku 2015: vymýcení negramotnosti v regionu; povinná školní docházka pro všechny dívky a chlapce; odstranění**

nerovnosti mezi muži a ženami na všech úrovních vzdělání, což bude vyžadovat zvláštní úsilí s cílem zajistit účast žen na vzdělání na všech úrovních.

b) Vysokoškolská mobilita

Od roku 2002 přijalo evropsko-středomořské partnerství řadu iniciativ v oblasti mobility a akademických kontaktů s cílem zlepšit vzájemné porozumění a informovanost ve formativní fázi. V roce 2002 Komise na zasedání ministrů ve Valencii předložila návrh, který Rada později schválila, na rozšíření programu Tempus na středomořské partnery a posílení spolupráce v rámci programu evropsko-středomořské mládeže. V rámci politiky sousedství partneři souhlasili s uskutečňováním společensko-kulturních a vzdělávacích výměn. Tyto aktivity doplňují podporu systémových reforem. **V roce 2006 plánuje Komise posílit stávající programy mobility spuštěním významného stipendijního programu pro vysokoškolské studenty spolufinancovaného Komisí a přijímajícími zeměmi v evropsko-středomořském regionu.** Tento stipendijní program by byl realizován v rámci stávajících nástrojů, tzn. prostřednictvím specifického prostoru v rámci programu Erasmus Mundus (2004-2008) nebo posílením mobility studentů v programu Tempus. **Určitá procentuální část tohoto programu bude vyčleněna pro ženy.** Komise by také navrhovala, aby partneři zvážili možnost dát dětem blížícím se konci školní docházky příležitost strávit buď celý školní rok, nebo letní kurz ve škole v jiné partnerské zemi. Podpora interkulturního dialogu mezi mladými lidmi prostřednictvím výměnných pobytů mládeže, dobrovolné služby a jiných neformálních vzdělávacích aktivit by měla pokračovat.

S cílem usnadnit výměnu osob mezi EU a partnerskými zeměmi bychom měli společnými silami vytvořit systém uznávání akademického i odborného vzdělání. Za tímto účelem by partnerské země měly zvážit standardní vysokoškolské vzdělání v celém regionu, které by bylo uznáváno v EU i na mezinárodní úrovni.

Vzhledem k zaměření a cílům politiky sousedství mají partneři ze Středomoří zájem o prohloubení znalostí o evropské integraci. Partneři by se tudíž měli dohodnout na podpoře evropských studií v akademických institucích středomořských partnerů.

2.4 Spravedlnost, bezpečnost a svoboda, včetně migrace a sociální integrace

Je nutné prohloubit spolupráci na tvorbě společných opatření v oblastech spravedlnosti, svobody a bezpečnosti ve Středomoří. Partnerství v boji proti bezpečnostním hrozbám jako je organizovaný zločin, obchod s lidmi a terorismus spolu s oživením procesu vládnutí a rozvojem demokracie, lidských práv a právního státu pomohou přiblížit partnery ze Středomoří blíže k EU.

Přijetí regionálního rámcového dokumentu ve Valencii a následné provedení regionálního programu „spravedlnost, svoboda a bezpečnost“ (JLS) představují skutečný krok kupředu, který dále podnítil spolupráci na dvoustranné úrovni.

Nyní je nezbytné realizovat nové programy a opatření zaměřená na podporu reformy a spolupráce mezi soudními systémy, na boj proti organizovanému zločinu, drogám a terorismu, a na zajištění společného přístupu k řízení migračních toků.

Komise se domnívá, že role, kterou hrají dohody o přidružení a akční plány sousedství je zvlášť důležitá, a to zejména díky institucionálnímu dialogu probíhajícímu v podvýboru pro „spravedlnost a bezpečnost“ a v pracovní skupině pro „migraci a sociální věci“.

Twinning mezi veřejnou správou EU a správou středomořských partnerů se v této konkrétní oblasti ukázal jako zvlášť užitečný, a měl by tudíž být i nadále podporován. Pilotní projekty lze podpořit v rámci akčních plánů sousedství a nového ENSP.

Migrace a sociální integrace přistěhovalců představují nadmíru citlivou otázku. V současné době v EU legálně pobývá téměř 5 milionů občanů původem ze zemí středomořských partnerů. Většina z nich je marockého, alžírského a tureckého původu[4]. Demografická situace v EU však směřuje k tomu, že bude nutné, aby se noví přistěhovalci stali součástí pracovní síly[5]. Spíše než soustředit se na snižování migračních tlaků by se partneři měli shodnout na strategičtějším přístupu s cílem optimalizovat přínosy migrace pro všechny partnery. Součástí takového přístupu by byla posílená spolupráce zaměřená na prevenci lidských tragédií, k nimž dochází ve Středozemním moři v důsledku pokusů o nezákonný vstup do EU. Prevence dalších ztrát na životech musí mít v rámci partnerství jasnou prioritu.

Dohody o přidružení a akční plány sousedství budou nápomocné při podpoře společného řízení pohybu osob (včetně snazšího vydávání víz) stejně jako při integraci přistěhovalců. Některé dohody o přidružení umožnily určitý pokrok směrem k rovnému zacházení s migrujícími pracovníky. Je třeba pokračovat v úsilí na podporu integrace v rámci přijímající země zahrnující stupňování boje proti diskriminaci a sociálnímu vyloučení. Nový ENSP lze využít k podpoře komplexního přístupu včetně přeshraniční spolupráce mezi partnery navzájem a mezi nimi a jejich sousedy, přičemž je možné zvážit možnosti vytvoření evropsko-středomořského střediska pro studium migrace. Zohlednit je nutné všechny aspekty včetně požadavků arabských partnerů na diskusi o boji proti rasismu a xenofobii stejně jako studie trhů práce v EU a partnerských zemích.

Po pečlivé přípravě na úrovni vyšších úředníků by se měli nejpozději v roce 2007 setkat evropsko-středomořští ministři sociálních věcí, spravedlnosti a vnitra, aby dohodli řadu dalších opatření na podporu spolupráce v těchto oblastech. Pamatovat je též nutné na roli místních samospráv a občanské společnosti při řešení uvedených otázek.

2.5 Terorismus

Od roku 1995 se podstatným způsobem zvýšilo ohrožení bezpečnosti partnerství. Není to nikde patrnější než v boji proti terorismu. Bylo dosaženo pokroku, co se týče posilování spolupráce mezi policií, justičními a dalšími orgány, přičemž tato oblast

---

[4] Údaje z výroční zprávy o azylu a migraci (2001), která je dostupná na adrese http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/asylum/statistical/doc_annual_report_2001_en.htm. Je nutné uvést, že se toto číslo vztahuje pouze na držitele občanství třetí země a že nezahrnuje bývalé státní příslušníky třetích zemí ze středomořských zemí, kteří byli naturalizováni a získali občanství přijímající země.

[5] Zelená kniha o přístupu EU k řízení ekonomické migrace – KOM (2004)811 v konečném znění

bude dále rozvíjena v rámci druhé etapy regionálního programu; mnohé je však ještě třeba učinit pro to, aby se vytvořila důvěra nezbytná pro zintenzivnění výměny informací o hrozbách pocházejících od organizací i jednotlivců. Dvoustranná spolupráce mezi státy se pro řešení celosvětové hrozby terorismu ukázala jako nedostatečná. Od roku 2001 byly evropsko-středomořské země terčem závažných teroristických útoků, avšak regionální dialog o řešení tohoto problému příliš často ztroskotal na neshodách ohledně definic.

Partneři se musí shodnout na sledování paralelních cest větší praktické spolupráce v boji proti terorismu za úplného respektování lidských práv a politického dialogu o kořenech terorismu. Vedle toho **Komise navrhuje, aby evropsko-středomořští partneři zahájili diskusi o kodexu chování s ohledem na opatření v boji proti terorismu, včetně finančních aspektů tak, jak to navrhli arabští partneři, s cílem dosáhnout dohody do konce roku 2007.**

Je třeba posílit spolupráci na dvoustranné úrovni a plně realizovat kapitolu akčních plánů evropské politiky sousedství související s touto oblastí. Důležitý je i širší geografický přístup zahrnující do výhledu spolupráce i subsaharské země. Iniciativy, jako je vytvoření regionálního protiteroristického střediska v Alžíru, jsou tudíž vítány.

2.6 Zbraně hromadného ničení a EBOP

EU spolupracuje se středomořskými partnery na plnění cílů stanovených v Barcelonské deklaraci, které spočívají ve středomořském regionu bez zbraní hromadného ničení a v úplném dodržování a provádění mezinárodních závazků v této oblasti ze strany všech zemí regionu. Tyto cíle jsou součástí dohody o přidružení parafované se Sýrií a akčních plánů sousedství.

Komise vítá iniciativu generálního tajemníka a vysokého představitele, který chce na toto téma uspořádat seminář. Ten by se měl uskutečnit v roce 2005. Partneři se musí shodnout na zajištění efektivní spolupráce při plnění svých závazků, zejména s ohledem na kontrolní a donucovací postupy v oblasti vývozu, přepravy a výsledného použití. Komise je připravena zvážit vhodnou technickou pomoc v této oblasti.

Spolupráci v rámci evropské bezpečnostní a obranné politiky (EBOP) je nezbytné dále rozvíjet na regionální, subregionální nebo dvoustranné úrovni s cílem zlepšit informovanost o příležitostech pro společné úsilí v prevenci konfliktů a v krizovém řízení. Nadcházející seminář, který se má uskutečnit v červnu v Aténách, k tomu nabízí vhodnou příležitost.

2.7 Mírový proces na Středním východě

Přezkoumání ukázalo, že pokračující konflikty jsou překážkou pokroku v partnerství. To platí dvojnásob pro mírový proces na Středním východě. Dokument[6] vypracovaný arabskými partnery tomuto názoru přikládá mimořádný význam. Nedávná schůzka izraelského předsedy vlády s prezidentem palestinské samosprávy

[6] Dne 31. ledna zveřejnili arabští partneři barcelonského procesu dokument „Faktory arabského podílu na hodnocení a posílení barcelonského procesu“.

přinesla povzbuzující známky pokroku. Barcelonský proces může být v tomto ohledu nápomocný, i když se nejedná o fórum, při němž by bylo možné dosáhnout řešení. Partneři musí vyzývat k prohloubení úsilí Čtyřky (EU, OSN, Rusko, USA) a umožnit provedení cílů harmonogramu pro vznik demokratického palestinského státu žijícího v míru a bezpečí s Izraelem jako směrodatného rámce pro izraelsko-palestinský mírový proces. Evropsko-středomořské partnerství musí bez ustání podporovat spolupráci mezi jednotlivými stranami, zejména v oblasti průmyslu a hospodářství, s cílem doplňovat politický proces. V rámci vyřešení konfliktu by mělo partnerství dát Evropě nástroje, které jí umožní napomáhat udržení míru, jakmile jej bude dosaženo, prostřednictvím charty míru a stability a co možná nejtěsnější integrace všech partnerů do evropského prostoru na základě politiky sousedství.

2.8 Příspěvek k řešení jiných konfliktů

EU by mimoto měla projevit ochotu pomáhat s řešením jiných konfliktů v regionu, například na západní Sahaře, čímž by odstranila významnou překážku pro další rozvoj procesu integrace v rámci arabsko-maghrebské unie. V této souvislosti již dnes hraje důležitou roli podpora regionální integrace zemí Maghrebu ze strany EU.

2.9 Občanská společnost

V této oblasti by bylo možné s pomocí stávajících regionálních programů a nadace Anny Lindhové vytvořit virtuální sítě vysokých škol v evropsko-středomořském regionu. Nadace by měla sloužit k podpoře role občanské společnosti v celém procesu, k překonávání stereotypů a nepřátelství na základě neznalosti a pomáhat dosáhnut skutečného partnerství mezi národy. V souladu s myšlenkou, která se již stala součástí Barcelonské deklarace, je třeba vypracovat regionální strategii „proti rasismu, xenofobii a netoleranci“, a to v rámci nástrojů partnerství včetně nadace Anny Lindhové.

S ohledem na roli občanské společnosti a sociálních partnerů je třeba dosáhnout shody ohledně mechanismů posilování jejich zastoupení v partnerství. Ty lze vytvořit tak, že bude podporována účast skupin občanské společnosti na regionální i národní úrovni ve všeobecných i odvětvově specifických konzultacích s cílem nabídnout jim příležitost, aby se ke všem otázkám souvisejícím s partnerstvím vyjádřily komplexněji a účinněji. Co se týče provádění dohod o přidružení a evropské politiky sousedství, bylo by možné dohodnout pořádání pravidelných přípravných schůzek s organizacemi občanské společnosti před i po každém zasedání podvýboru pro lidská práva a demokratizaci.

Rovnost příležitostí mužů a žen je průřezová otázka, která má dopad na lidský i hospodářský rozvoj.

Bylo by užitečné uspořádat evropsko-středomořskou konferenci představitelů vlád a občanské společnosti s cílem zlepšit informovanost o důležitosti této otázky a podniknout konkrétní kroky ke zlepšení situace. Tato konference by se měla uskutečnit v roce 2006 a navrhnout konkrétní myšlenky pro budoucnost s tím, že výsledky by byly realizovány prostřednictvím politiky sousedství a jejího finančního nástroje.

Rok 2005 je také rokem 10. výročí Pekingské deklarace a platformy pro akci s ohledem na práva žen a obě evropsko-středomořské schůzky by měly do velké míry odrážet důležitost, kterou barcelonský proces přikládá rovnoprávnosti žen. **Komise se spolu s Arabským mezinárodním fórem žen plně zapojila do úsilí o dosažení pokroku v této oblasti a navrhuje zřídit síť ženských osobností z oblasti podnikání, umění, politiky a občanské společnosti z celého regionu.**

3. ČASOVÝ PLÁN KLÍČOVÝCH INICIATIV

Na základě výše uvedeného Komise doporučuje, aby bylo na letošních zasedáních ministrů v Lucemburku a Barceloně dosaženo shody ohledně následujících iniciativ pro budoucnost partnerství:

2005	– Evropsko-středomořští partneři by měli na dobrovolném základě zahájit regionální vyjednávání o liberalizaci služeb a usazování. Komise za tímto účelem předloží Radě ke schválení obecné zásady vyjednávání.
	– Evropsko-středomořští partneři by se měli dohodnout na harmonogramu pro liberalizaci zemědělství včetně zpracovaných zemědělských produktů a rybolovu. Komise předloží Radě ke schválení obecné zásady vyjednávání, aby se zahájila vyjednávání s partnerskými zeměmi.
	– Počínaje rokem 2005 bude napříč evropsko-středomořskou oblastí postupně zaváděn celoevropsko-středomořský protokol o původu.
	– Uspořádání semináře o zbraních hromadného ničení v roce 2005.
	– Před koncem roku by se mělo za účasti EIB uskutečnit zasedání evropsko-středomořských ministrů dopravy na podporu regionální sítě dopravní infrastruktury napojené na transevropskou dopravní síť a ke schválení priorit evropsko-středomořské spolupráce v dopravě na několik dalších let.
	– Konference ministrů zaměřená na hospodářské a finanční otázky se uskuteční v Rabatu.
2006	– Uskuteční se evropsko-středomořská konference o lidských právech a demokratizaci připravená na subregionální úrovni.
	– Sbližování v oblasti technických právních předpisů, norem a postupů certifikace se musí urychlit tak, aby byla připravena cesta pro vyjednávání o dohodách o posuzování shody (ACAA).
	– Uskuteční se evropsko-středomořská konference o rovnoprávnosti mužů a žen za účasti zástupců vlád, občanské společnosti a sociálních partnerů. Konference by se měla zaměřit na srovnání osvědčených postupů v rámci regionu, co se týče posilování role žen ve společnosti a jejich příspěvku k lidskému rozvoji.
	– Přijetí časového harmonogramu s konkrétními opatřeními s cílem důkladného odstranění znečištění Středozemního moře do roku 2020.

	– Ve světle zkušeností s FEMIP a na základě konzultací s partnerskými zeměmi posoudí Komise před koncem roku možnost založení evropsko-středomořské rozvojové banky.
	– Komise spustí stipendijní program pro studenty vysokých škol buď v rámci stávajícího programu Erasmus Mundus, nebo posílením opatření v oblasti mobility v rámci programu Tempus.
	– Vzhledem k pokračující integraci subregionálních energetických trhů a infrastruktur by se mělo uskutečnit zasedání evropsko-středomořských ministrů odpovědných za energetiku.
2007	– Evropsko-středomořští partneři by měli do konce roku dosáhnout dohody ohledně kodexu chování v rámci opatření pro boj proti terorismu.
	– Měla by se uskutečnit evropsko-středomořská konference ministrů spravedlnosti a vnitra za účasti místních samospráv, která bude jednat o řízení migračních toků a sociální integraci.
	– K realizaci by měl být zvolen regionální program spolupráce v oblasti rozvoje venkova a optimalizace kvalitní produkce.
	– Na základě konzultací s partnerskými zeměmi by se měl procentuální podíl určený na dvoustrannou spolupráci ve vzdělání zvýšit o 50 % národních a regionálních směrných programů.
	– Vstoupí v platnost facilita pro demokracii.
2010	– Do konce roku by měly být uzavřeny a realizovány všechny dohody o volném obchodu jih-jih, včetně dohod o službách a usazování i zemědělství.
	– Dokončení propojování evropsko-středomořských trhů s elektrickou energií a plynem a infrastruktury.